

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklámok a kiadói hivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetések és a velünk összekötésben levő hird. iratok arrendményben részesülnek.

Sebesültek karácsonya.

Elismerésre méltó buzgósággal jár elől Léva város közönsége most, harcoló katonáink iránt való áldozatkészségének gyakorlásában. De hiszen ez szent kötelessége is az itthonmaradottnak, akik nem személyesen fegyverrel kezükben indulnak a haza védelmére, de hazulról anyagi eszközök szaporításával, katonáink vagy hátramaradottainak segítészésével, a megsebesültek ápolásával tesznek szolgálatot a hazának.

Soha sem látszott még oly nagy-nak, oly egységesnek a magyar nemzet, mint a mostani válságos időben. Soha sem nyilatkozott meg még oly imponázás módon a magyar nemzet áldozatkészsége, mint most. És ez az igazán örömmel teljesített áldozatkészség jogosít fel bennünket arra, hogy közönségünknek most a karácsonyi szent ünnepek közeledtével figyelmébe ajánljuk a mi sebesültjeinket.

Talán sohasem ültünk még szomorubb karácsonyestét. Talán még sohasem volt feketébb a közeledő Szeretet ünnepe. Majdnem két évezrede, hogy a Szeretet leszállt közénk, hogy megtöltse az emberiség szívét azzal a magasztos érzelemmel, melyért az Isten fia keresztre feszítettet. S azóta az emberek hány-szor feszítették keresztre a szeretetet. Mintha az angyali szózat közönségünknek harsogta volna el a betlehemi eseményt.

A fegyverek csattognak, az ágyúk harsogva, bömbölve harangoznak az idej éjféli misére. Az égen srappellcsóvák helyettesítik a betlehemi csillagot, csak hogy a hová az vezet, ott nem az élet, ott a halál lakik. Ahonnan ez a csillag elindul, ott a szeretet meghalt, Te ember, mikor léssz már Ember!? Mutasd meg, hogy aki itthon vagy, még él benned a szeretet lángja! Száritsd fel e nagy napon a szomorúság könnyeit!

A fiu, az apa, a testvér valahol messze, valahol, ahol már fehér szőnyeg fedi a zörgő füveket, erősen szorítja mellére fegyverét, mintha apja, bátyja, gyermeke lenne és vigyáz az ellenségre, vigyáz mireánk. Éber szeme sasmódjára bejárja a pusztákat, bozótokat, a szürke égboltot, hogy otthon, valahol az alföldi fehér házacskában, vagy a hegyháti kicsi faházban, jaj, ne aggódják senki, az apa, a gyermek, a hitves. Nem, ha apa ott van, nem bánt-hat minket senki!

Gondolatban — mert hiszen csak azok szállhatnak olyan messze — velük vagyunk, de a távolság miatt a

szeretet ünnepéből még a morzsákat sem nyújthatjuk szereteteinknek.

Gondoljunk a karácsonyi ünnepek alatt a mi kórházainkra. Gondoljunk arra, hogy a mi városunkban is vannak olyanok, kik karácsony estéjén a meleg családi fészekből hiányozni fognak. Gondoljunk azokra, akik már eddig is vigyáztak mireánk s itt vannak miközöttünk. Tegyük lehetővé, hogy a mi ápolójaink érezzék azt a melegséget, azt a karácsonyi hangulatot, azt a nyugalmat, amelyet miértünk feláldoztak.

Állítsunk ragyogó karácsonyfát a hősöknek! Aggassuk tele ágait a szeretet adományaival! Gyujtsunk tüzet sziveinkben és juttassunk egy meleg ölelést azok számára, akik közöttünk vannak!

Jószívű emberektől újabb áldozatkészséget kérünk, ne legyen rideg a szeretet ünnepe a városunkban győgyulást kereső hő katonáinknak.

A karácsony közeledtével ugy Budapesten, mint sok más vidéki városban a Vöröskereszt-egyesület elnöksége nemcsak a harctéren küzdő katonákról kíván gondoskodni, de felhívást intéz már most a közönséghez, hogy, mivel a kórházak igazgatóságának rendelkezésére nem áll semmiféle anyagi eszköz, maga a társadalom részesítse sebesült katonáinkat a karácsony örömeiben. Mindenütt, ahol csak sebesülteket ápolnak, már most előkészületeket tesznek arra, hogy a sebesültek részére karácsonyi ünnepséget rendezhessenek.

Készséggel tesszük közzé mi is a felhívást. Nálunk is vannak sebesültek, kiknek családi tűzhelye messze földön van. Tegyük mi is számukra meleggé és szeretetteljessé szent karácsony ünnepét.

Gazdaság-politikai széljegyzetek.

A magyar termelést évi hét milliárdnál magasabbra becsülni nem lehet. Ennek fele a termelés költségeire esik s így három és fél milliárdból kell az államnak a terheit viselni, adósságokat, megyei, községi s egyházi adókat fizetni; sőt ezeken kívül valamit még meg is takarítani. Természetes tehát, hogy itt a legnagyobb takarékoságra, szűkítésre kell mindenkit szoktatni.

Ha a birákakat nyírják, reszketnek a báránycák is és így nem csodálható, ha aggodással kell látnunk, hogy az egyéni s a gazdasági jól vagy rosszul összetakolt egyensúly hogyan esik össze, minél fogva elsősorban az élet reális szükségleteit kell észrevennünk, mihez azonban demokratikus átalakulásokra van szükség, mert a nemse-

tek ereje, jóléte csakis az állampolgárok öntudatos szabadságán épülhet föl, mely szabadságnak a mértéke a polgárok erő-kifejtéses hajlandóságától függ.

Egy jó pénzügyi politikának termelő energiákkal kell fejlesztenie s egy olyan szociális kiegyenlítést szolgáló pénzügyi rendszert teremtenie, mely a politikai válság rombolásait ellensúlyozni képes. Lám, ami agrárius hazánknak a f. év első öt hónapjában 15 millió K. értékű búzát kellett behoznia; iparunk meg még a hazai szükségletet sem képes fedezni, amennyiben a saját piacon a válságba került külföldi ipar fokozott erővel vetette magát a mi piacunkra s így termelőképességét bénította meg. Miskülönben is, a hazai ipar pártolására vonatkozó készségünk még a minimumnak a mértéken is alul marad s így a gazdasági közmorálhoz az iparpártolás talajának az elkészítésére volna szükség.

Ezek után nem csoda, ha külkereskedelmi mérlegünk ezen idő alatt 4144 millió K. passzívumot mutat. Mi a magunk részéről ezen a bajokon a kiegészítési eljárással szeretnénk segíteni, melynek a lényege abban áll, hogy a gyárosokat a félgyártmányokat és segédtermékeket, amelyek a külföldön olcsóbban szerezhetők be, az azokat terhelő vámokra a dacára a külföldön úgy vásárolhassa be, hogy az állam minden az előbb említett anyagokból készült és ismét a külföldre kivitt készgyártmányok után a vámot a kivitelkor megtéríthesse. Vagyis, az állam a külföldi nyersanyag után elengedi a vámot, igaz, hogy a nyersárúnak a külföldre való kivitele céljából történő s hosszú időre szóló előzetes bevásárlása üzlet-technikai okokból nagy nehézségekkel is jár, mert lehetséges, hogy olyan cikkek, amelyek még tavaly erős keresletnek örvendtek, bizonyos másbeállítású nyersanyagból készült cikkek konkurrenciája következtében az idén már nem képesek az üzlet tárgyát s másrésről a külföldi nyersanyag vásárlása is csak ugyanazon vagy kevesebb készárú eladását teszi lehetővé. Ha a gyáros nagyobb mennyiségű árút adott el a külföldi piacon, mint amennyi nyersárút ugyanott vásárolt, akkor utólagosan az árat a külföldön nem szerezheti be, hanem kénytelen vagy a drágább belföldi nyersárúval a hiányokat pótolni, vagy pedig az eladott mennyiségek szállításától eltekinteni. Est a hiányt pótolhatná a behozatali jegyek rendszerének a behozatala, melynek az a lényege, hogy a készárú a külföldön eladatik, mielőtt még külföldi nyersanyagot vásároltatott, illetőleg behozatott volna.

As árú szállításakor a vámkezelőség vámnyugtatót állít ki, mely tartalmazza az árú mennyiségét darabszám, méterösszeg és súly szerint, valamint az árúnak a minőségét is, vagyis azt, hogy a készárú milyen minőségű. Ez a nyugtató szerepel asután

behozatali jegy gyanánt s ennek a fölmutatása mellett ugyanazon mennyiségű s minőségű nyersárú vámmentesen hozható be. A vámnnyugtatónak az érvényessége egy esztendőig tartana s ki kellene mondani bizonyos szempontokból az át nem ruháhatóságot is.

A nemzetközi viszonyok alakulása állami kiadásainkat rohamosan növeli annyira, hogyha evvel nem növeljük bevételeinket, akkor a polgárságnak a keresete s az állami kiadások alakulása közt levő egyensúly forog veszélyben, mit csak is úgy orvosolhatunk, ha gazdasági életünket teljes erővel fejlesztjük. Ehhez két tényezőnek a szemmel való tartása szükséges. Az első, ha mezőgazdasági termelésünket mélyrehatólag reformáljuk, vagyis kisebb területeken lényegesen többet s drágábban értékesíthető növényeket termelünk; továbbá, ha iparosodunk, melynek az alapja ugyancsak a gazdasági termelés. Sajnos, nálunk még sem a talajműveléssel, sem pedig a magvak gondos kiválasztásával és ami döntő fontosságú, kellő műtrágyázással egyáltalában nem, vagy keveset törődnek.

Vámtarifánkban a a gondolat, hogy valamely mezőgazdasági termény vámja abból a szempontból állapítsák meg, hogy vajjon többtermelési ipari szempontból mellőzhetetlennek tekintendő-e, még csak nyomokban is alig jut kifejezésre; pedig ilyen irányú vámvédelemlre szükségünk van, mert az iparfejlesztési törvénynek a reformja éppen ebből a szempontból volna keresztülvendő. A közúttakat is erőteljesebben kellene fölkarolnunk, valamint az új autonóm-vámtarifa tételai s a fogyasztási adók is szabályozandók, mert az állami hatalom az ipari fejlődést csakis így befolyásolhatja. E tekintetben az északamerikai Egyesült-Államok példát szolgálhatnak, ahol az új vámtarifa (Undervood-Tarif) mely a fémek egész sorára lényeges vámmérsékléseket tartalmaz az eddig tennivaló Payne-Tarifal szemben.

Gazdasági életünk fejlettségében hibásak bankjaink s pénzügyeink is, mert az elhelyezett tőkék bizonyos százaléka arányában a mobilitásokat nem eszközlik, fizető-képességüket pedig akár készpénztartalek, akár aranyváltók alakjában, vagyis egyszerű, fizető-képességüket nem igen biztosítják. Lészetlenség, hogy a pénzügyeteket közérdekből az állandóság jellegével nyújtott hitelek egyszerűen elvonják; mert ha a pénzügyeteket szempontja jogos, akkor a közönségnek a szempontja még jogosabb.

Természetes, hogy mindezeket első sorban a vállalkozás érzi meg. Lám, a francia tőke 100 millió franknyi összeget fordított eddig a galiciai petróleum termelésének kiaknázására; Németországban meg már annyira vannak, hogy az állam károsítára dacára, az utóbbi időkben Svájcban száznál több vállalat létesült német tőkepenékből, sőt a német pénzügyvilág már tökékoncentrációra is törekedik, miáltal a közgazdasági életében ismét óriási fejlődés várható.

Sajnos, malomiparunk is stagnál, s szesziparunk meg kénytelen az ország szükségleteire szorítkozni; mert a kivittl a Balkán-államok tiltó vámintézkedései szintén megnehezítették. Piacot kell tehát keresnünk.

A gazdasági viszonyokkal szoros összefüggésben van az élelmiszereknek közegészségügyi szempontból való ellenőrzése.

E tekintetben példát vehetünk Romániától, ahol még a kávét is szigorú ellenőrzés alá helyezték, mert ki van mondva, hogy a nyers kávéban 80/0-nál több idegen anyag nem lehet (rossz kávéban, héj vagy hulladék.) Koffeinmentes kávénak a forgalomba való hozatala engedélyhez van kötve s a nyers kávé nem tartalmazhat 14/0-nál több vizet, 50/0-nál több ásványi anyagot és 0.6/0-nál több chlort. A pörkölt kávéban nem lehet több, mint 5/0 víz, a kávépótló anyag a cikória nem tartalmazhat 15/0-nál több vizet, 80/0-nál több ásványi anyagot s ha a kávé póttanyaggal van keverve, a vegyület a kávépótló anyag főirással ellátott csomagban árusítható csak.

Nem tagadható, igen nagy baj, hogy nemzetgazdaságunk túlságosan függ az időjárás szépségétől, amennyiben még mindig az egyoldalú nyerstermelés az alapja; azonban még így is romlik a helyzet, mert hazánk még ezen a téren sem fejlődik a nyugati államokkal párhuzamosan, ahol, mint tudjuk, az ipar és a kereskedelem aránytalanul nagyobb tényezője a gazdasági életnek a mezőgazdaságnál.

Németország az intenzív-gazdálkodás tekintetében szinte a csodával határos, sőt már Ausztria is kezd bennünket túlszárnyalni a mezőgazdasági téren. Ausztria össztermelése az utóbbi öt év átlagában a négy főkálásosban 43/0-al, míg hazánk csak 22/0-al emelkedett. Ausztria termelése abszolút-számokban már hazánknál közelíti meg, még pedig egyszerűen azon okból, mert a mezei intenzívebb.

Hazánkban 1909—1913-ban átlagban volt a terméshozam, holdanként métermázsákban: búza 7.23, rozs 6.68, árpa 7.65, zab 6.41; Ausztriában pedig búza 7.81, rozs 7.93, árpa 8.69, zab 7.36. Az utóbbi években átlagban a kat. holdankénti terméshozam nálunk búzában 10.9/0, rozsbán 10.6/0, árpában 11.8/0, zabban 5.1/0-ig emelkedett; míg ellenben ugyanezen terményeknek a hozadéka Ausztriában a búzában 23.4/0, rozsbán 37.9/0, árpában 64.3/0, zabban 40.5/0-al növekedett. Ausztriában a rozstermelés rohamosan emelkedik s ott a kialakult buzáraakra is döntő befolyást gyakorol úgy, hogy ott sok piacon olcsóbb a búza, mint Budapesten. Ausztria már kezd állandóan importálni hazánkra búzalisztet s így ez a helyzet új feltételeket teremten s a konkurenciák majd elő fognak állani a vám- és kereskedelem-politika terén is, mert az osztrák mezőgazdaságnak a védelme előtérbe fog toúlni, miből következik, hogy minden erőnkkel össze kell szednünk az iparfejlesztésre s a magyar földművelésnek az intenzívisát is fokoznunk kell.

Igaz az is, hogy a balkáni háború óta politikai bizonytalanság nehezedett ránk s halatlan gazdasági válsággal sújtott bennünket. Két év óta tart ez a krízis s így szegge, amúgyis kifejletlen iparunk, nehéz megpróbáltatásnak volt s van kitéve. E háború és háborunk miatt nagyszámú ipari vállalat volt kénytelen üzemét beszünetetni s évi zseves iparfejlesztési akciónk is a háború „vis major”-ja folytán lerontott. De a legnagyobb baj az, hogy hiteli szervezetünk és fizetőképeségünk megbénult. A moratorium, mely inkább csak a bankokat védelmezi, az ipari életre, végtelen hatással.

Nem ártott volna a bajoknak az orvoslására már korábban Németországot követnünk a hadikölcsönpénztárak föllállítására

tekintetében, melyek a hitelképes gyáros árukészletére, követeléseire előleget adhatnának; sőt a közmunkák is folytathatók, amik bizony sürgős szükséglet vannak hivatalva pótolni, amennyiben a megszikkadt hitelszervezetet tápláló erőforrássá tessük. Nagy baj továbbá a vasút s a postai forgalom megszüntetése is, valamint az, hogy az üresen visszafutó kocsik, az ipar céljaira nem lettek kellőleg kihasználva, pedig a forgalom hiánya mihamarabb orvosolva lehetnének. Baj továbbá a megrendelések visszavonása is és az új rendeléseknek abban való nagyéss, mert a gyárak kénytelenek emiatt vagy raktárra dolgozni, vagy üzemüket beszünetelni. Csodálatos, hogy e tekintetben éppen az állam jár legelől jó példával, holott ilyenkor éppen ellenkezőleg kellene cselekedni. Az inségmunka nem elégséges ám, lévén ez csak egy szükséges rossz. Az építőipart kellene istápolni, mert ez számos ipari ágak a táplálója és szociális szempontból is fontos.

Az is baj, hogy a magyar ipar nagyjában és általánosságban sok tekintetben késett el a hadsereg-állítások zömétől, holott egyesült erővel kellene odahatnunk, hogy a hadsereg nagy szükségleteinek az ellátásából, a magyar ipar is kivegye az öt megillető részt, mert itt is a munkásnak a foglalkoztatási ügye tétetik kockára.

Vizy Ferenc.

A hideg tél ellen harcos katonáinknak meleg premre van szükségük. Akinek van, még mindig küldheti e címre: Hadseregélyző Hivatal, Budapest Váci-ut 38. sz. A posta ingyen szállítja.

Tanitónövendékeink, mint önkéntesek.

Hazafias örömmel adunk hirt arról, hogy áll. tanítóképző intézetünk növendékei, akik önkéntességre jelentkeztek és a sorozáson beváltak (mind beváltak), mult hó 30-án reggel bucsuztak Alma Materüktől és városunktól.

Köveskúti Jenő igazgató összehívta ez alkalomra a tanártestületet, összegyűjtötte az egész ifjúságot s miután a Hymnuszt elenekezték, az igazgató meleg szavakkal bucsuztatta és bocsátotta el őket nem az intézet kebeléből, mert továbbra is az intézet növendékei maradnak - a derék ifjak, hanem elbocsátotta őket a harctérre, ahol a haza védelmében örök érdemet fognak szerezni maguknak és örök dicsőséget az Alma Maternek. Az ifjak ott álltak a helybeli zarda polg. iskolai tanárnőitől kapott diszes zászló alatt és meghatóttan hallgatták a lelkesítő szavakat. Majd elindultak az állomásra saját diszes zászlójuk alatt, kikísérte őket a tanári kar és kikísérték társaik testületileg, intézeti zászlójukkal.

Huszan vannak a lelkes ifjak, akiknek sikertől megszerezni a szülői beleegyezést honfiai vállalkozásukhoz. Az itthonmaradtak, akik a szülői beleegyezést nem kaphatták meg, szomorúan néztek utánuk.

Az utókor számára följegyezzük és megörökítjük az ifju hősök neveit. E nevek a következők: Az I. évfolyamból: Babcsán János és Kapau Henrik; a II.-ből: Horváth István, Lantos Gyula, Menyhár János, Tóth István, Murányi Gyula; a III. ből: Dombay Miklós, Belopotoczky Árpád, Faragó Ede, Habrik István, Prohászka István, Vanek János; a IV. évfolyamból: Ficza Gyula, Kolpazsky Győző, Kovács Gergely, Mihályfi Imre, Nather Kálmán, Prikrill Gyula és Torma Károly.

Följegyezzük még azt is, hogy az ifjak vállalkozása ment volt minden feltűnési vágytól, mélységes haszaszeretettől fakadt, amit igazol az ifjaknak az elhatározás mozgalmától az elvonulásig mindvégig tanusított komoly magatartása.

A diák-regruták.*)

Önként harczakelének a jó tanulók a hazáért.
 Mennek a hősökkel védni a szent igazat.
 Fellángolt szívetek a vesztélyben lelkesedéssel
 S most ez a jelszavatok: a haza minden előtt!
 Nagy örömmelben sirva öllek, drága öcsém.
 Győzelemre vigyen isteni gondviselés.
 Hős hatonánk tengere harcol már a csatákban.
 Ennek a tengernek győgyeivé legyetek.
 Pusztítsátok az ellent bátran, ősi erővel.
 Vészes harcok után Léva szeretve fogad.

Jaross Ferenc.

*) A lévai áll. tanítóképző intézetnek önként halba vonult növendékei.

L e v é l.

Hát te is elmentél.
 Elmentél messzire?
 Itt hagyta engemet
 Egyedül övökre?

A rövid búcsúzás tán' elég lesz arra,
 Hogy a fájó szívet oly hosszú ideig
 Amitsa, altassa?

Zúg az északi szél
 Haragos siráma,
 Magános házikóm
 Fedelét csapdossa.

S ha vigaszt keresni állók az ablakhoz,
 Vad iramodása a fagyott rétről csak
 Katánggalyakat hoz . . .

Majd eljő a tavasz
 S kicsalogat a rét,
 Hogy szedjem csokorba
 Illatozó mezt.

De ha Te akkor sem leszel még mellettem,
 A tavasz virágát haldokló szívemmel
 Ugyan kinek szedjem?!

Vagy ha nyári aikony
 Estélti harangja
 Kicsi falum népet
 Álomba ringatja?

Nekem bánatot hoz, nekem fáj a hangja,
 Mert azt a szomorú álmatlan éjszakát
 Ezer bánat lakja!

S Te mégsem jössz vissza,
 Nem érzed a telet.
 Ahol te jársz, nincs tél,
 Nincs fájó kikelet!

Virágos ott a rét, dalos a hegy, mező.
 Tán eszedbe sem jut kérdezeni a felhőt:
 Melyik országból jö?

Ha mégis visszajössz
 S az Alföldet járnád,
 Oh el ne kerüljed
 A tiszament táját!

Találsz ott egy kis sirt, künn a faluszélen,
 Egy akác árnyában, elhagyott-szegényen.
 Ha arra visz utad, állj meg egy percre ott,
 S tegyél a síromra dércsókától haldokló
 Őszi rózsacsokrot . . .

De mit is irtam most?
 Oh hisz ez csak álom!
 Ne olvass csak innen:
 Én édes Virágom!

Hát Te is elmentél a sok magyar hőssel,
 Hogy a hazáról egy felhőt Te is üzz el?
 Elmentél leszedni virágait a térnek,
 Honnan dicsőséggel, fényes glóriával
 Körüllegve térj meg!

Oh hogy is maradnál ilyenkor mellettem?
 Hisz ég a tábornisz észak, dél, keleten
 S ott a kárpáti szél oros zászót lengel,
 Eredj, tépd foszlányra
 S dicsőséggel térj meg!

Velem ne is törődj, most édes Anygálom.
 Bár az életutal könnyes szemmel járom,
 S néha meggyötör az álmatlan rémület.
 De vége szakad még e vak éjszakának,
 S az elűzött végig a meghalt kacagások
 Újra visszatérnek . . .

S akkor mi is megyünk.
 Oda, ahol a szél

Akácok rónának

S a Tiszának mesél.

Véres harcmezőkről, melyet könny határol,
 — Ahol te is jártál — megívott csatáról
 Meglásd: mily jó lesz ott a puszták csendjében
 Csak most menj, küzdj, harcolj,
 A határ vidéken!

Nilus

Jön a karácsony. Küldjük a kis
 Jézust ajándékaival értünk küzdő
 katonáinkhoz!

A katonatisztek hangversenye.

A háboru esztétikája hozza magával,
 hogy komoly időkben sajos mulatságokat a
 szórakozás legnemesebb formái váltják fel.
 Az olyan estély, amelynek műsora azt a célt
 szolgálja, hogy lelkesítsen, biztasson s
 amelynek jövedelme a szamaritanus és
 hazafias intézmények gyarapítására szolgál,
 — motívumaiban és hatásában egyaránt
 nemes cselekedetnek válik be. Ezért talál-
 kozott olyan általános helyesléssel és érdeklő-
 déssel a jelenleg Léván tartózkodó cs. és
 kir. 77-ik gyalogezred tisztikara által teg-
 nap egy hete a Vöröskereszt és a Hirdse-
 gélyező-egyesület javára rendezett hangver-
 seny, amelynek erkölcsi és anyagi sikere
 páratlanul fényes volt.

November hónap folyamán csendben,
 szerényen, minden feltűnés elkerülésével
 terjedt el Léván a hír, hogy a tisztikar
 hangversenyt akar rendezni. A jóléltű tisz-
 tokat, akik — értesülésünk szerint — igen
 jól érzik magukat náunk és körünkben
 kedves otthonra találtak, — a lakosságnak
 irántuk tanúsított vendégszeretete és az a
 lélekemelő körülmény indította a hangver-
 seny rendezésére, hogy az ezrednek annak
 idején halba vonult egyik részét magyaros
 lelkesedéssel kísértük ki a vasuti állomásra
 s tőlünk telhetőleg vendégszeretőleg bu-
 caztunk el a távozók ka'onaktól.

Az általánosan kedvelt, udvarias tisz-
 tikar a fentebb említett jótékonycélokra
 megtartott hangversenyyel óhajtotta meg-
 hálálni Lévának az iránta és a legénység
 iránt tanúsított szíves barátságát. És hatá-
 rozottan állíthatjuk, hogy a tisztikarnak
 ezen lekötelező cselekedete a legfényeseb-
 ben sikerült.

Mult hó 28-án este a városi szálló
 színháztermében folyt le a hangverseny,
 amelynek műsora a következő volt: I. Rész. 1. Jenő herceg induló. 2. Prológ. 3. R. Leoncavallo. Prológ a „Bajazzó“ c. operából. 4. Nyitány a „Stradella“ c. del-műből. 5. Vetített képek. 6. Anatól, Schnitzler Arthurtól I felvonás. 7. Felsői gyermekek, kerítő Kálmán Imre. Cigány-primás c. operettből. 8. Ének Quartett. 9. Bűvészet. II. rész. 10. Magyar tánc. 11. Buzogányvivás. 12. a. Godard: Barceuse: b. Schuman Ábránd. 13. Ének Quartett. 14. Humorisztikus-mimikai mutatványok. 15. Soio ének, Escamilló belépője Carmen Loewe: Jenő herceg. 16. Tárogató szóló. 17. Az eltört tükör sketch. 18. Vetített képek.

Nyolc óra után a szorongásig megtelt a tágas terem közönséggel, amelyet a be-járatnál a tisztikarral Spunar őrnagy kedves, fehér ruhába öltözött, leánya üdvözölt, aki a készen levő tálcáról bájosan kínál-gatta a belépőknek a csinos szövetségi jelvényeket. Szászával keltek el a jelvények, amelyeket a vevők azonnal fel is tűztek.

A hallgatóság között a vidék alig volt képviselve. Ezt azonban nem róhatjuk fel a vidékieknek hibájául, mert vagy egyáltalában nem, vagy csak elkésve szerezhettek tudomást a hangversenyről, amennyiben a meghívók a fel-felmerülő s el nem hárítható háborus viszonyok miatt a rendezőség csak az utolsó napokban állapíthatná meg véglegesen a műsort, a meghívókat nem bocsáthatta ki kellő időben. Ha a vidék intelligens közönsége is a nála megszokott lelkesedéssel karolhatta volna fel a hangversenyt, akkor a terem szűknek bizonyult volna a hallgatóság befogadására.

A művészi színvonalon álló műsor minden egyes számának külön-külön méltatásába nem bocsátkozhatunk, mert ez esetben referádánk hasábkra terjedne; ezért csak általánosságban méltatjuk a programot.

A mi jó és lelkes közönségünk, melynek nagyobbik része magyar voltánál fogva nem értette az énekek és a szindarab tartalmát, — élvezettel és fokozott érdeklődéssel kísérte a lengyel a rémet nyelven tartott előadásokat és minden szám után viharos, sokszor percekig tartó tapással és éjjelezésekkel jutalmazta a szereplőket, akik precíz működésükkel valóban ki is érdemelték legnagyobb elismerésünket.

A műsor zeneszámaiban, amelyeket Duschek Ernő, a tanítóképző-intézet jeles zenetanára vezetett, — minden egyes szereplő a legnagyobb bravúrral játszott. A primhegedűs Vesely, kész művész. Az öt tagból álló kvartettnek gyönyörű, mélabus énekei mély hatást keltek a hallgatóságban s pompásan összetanulva Polanszki kadét vezetése mellett szinte elragadták a közönséget. A hatás csak fokozódott, amikor a gyakorlott és jól fegyelmzett idegen ajku dalosok tört magyarsággal, de szinte váratlan hűvvel a magyar nemzet imáját, a Himnuszt kezdték énekelni. A közönség szívébe markolt a nem magyar ajkáról felhangzó szent dalunk. Mintegy varáz-ütésre mindenki felpattant ülőhelyéről és néhány akkord után a dalosokkal együtt száz, meg száz ajak szíve mélyéből zengte: Balsors akit régen tép stb.

Anatól című egyfelvonásos vígjáték szereplői Heschné urasszony, Gold hadnagy és Hesch kadét a legnagyobb rutinnal és rátermettséggel ügyeskedtek a színpadon.

A legnagyobb meglepetést keltette Ehrlich László művészi szóló éneke, ki valósággal remekelt a hálás közönség kíváncságra megújrázott darabjaival.

Szép jelenség volt Tauc hadnagy vil-lamos buzogánnyal végzett vívó gyakorlata. Rendkívüli ügyességtől tanuskodtak Greber gyalogosnak erőművész-mutatványai.

Éjtélre járt az idő, amikor a hosszú, de minden egyes pontjában érdekes műsor Az eltört tükör című humoros és kacagtató sketch-csel véget ért. Ez a darab méltó finalja volt a programnak, mert a szereplők: Heschné urasszony, Gold hadnagy és Hesch kadét annyi ügyességet fejtettek ki benne, hogy az diszére válhatott volna a hivatásos színészeknek is.

A közönség egy kedélyesen eltöltött estének kedves emlékeivel és a rendezőség, nemkülönben a szereplők iránt tartozó őszinte köszönetének érzetével hagyta el a termet.

Nem mulaszthatjuk el külön kiemelni, hogy a rendezés nagy fáradságot igénylő munkáját dr. Spitzer főorvos, egyetemi docens végezte, kinek művészi érzékét nemcsak a műsor összeállításában, de annak pá-

ratlan rutinval való előadásában is tapasztaltuk. A hálás közönség szívélyes ovációban részesítette a tudós doktort.

Az erkölcsi siker mellett bő volt az anyagi eredmény is, amelyből a magyar és osztrák Vöröskereszt-egyesületeknek és a Hadsegélyző-egyesületnek egyenként 446 korona jutott. A végleges elszámolást és a felülfizetéseket lapunk jövő számában fogjuk közölni.

J. F.

A világháború krónikája.

November 28.

Német csapatok Lovicnál újra támadnak. — Dél-Lengyelországban a helyzet változatlan. — Kárpátokban még folyik a harc. — Csapatok Szerbiában bevonulnak Usicébe. Összesen mintegy 900 szerbet fogtak el. — Északi tengeren ismét három angol hajó futott aknára s elsüllyedt. — Írországi zavargások egyre komolyabb arányokat öltenek. Irek tömegesen vándorolnak Amerikába. — Egyiptomi benzülőtt csapatok fellázadnak Anglia ellen.

November 29.

Csapatok kiürítik Csernovicot, mert a Pruth tulsó partján jelentékeny túlerő mutatkozott. — Csapatok Magyarországra betört oroszokat Homonna környékén bekerítik. Oroszok a teljes megsemmisülés előtt állanak a Kárpátokban. — Perzsiában eddig 90 000 mohamedán lépett be önkéntesnek a török hadseregbe. — Hindenburgot Vilmos császár főmarsallá léptette elő.

November 30.

Kelet-Poroszországban az oroszok a német erődítéseket Darkcheneunél váratlanul megtámadják, de sikertelenül. Súlyos veszteséget szenvedve kénytelenek megadni magukat. — Németek támadása Lodz körül ismét újabb 4500 orosz foglyot és 18 zsákmányolt ágyút eredményez. — Szerbek által szívesen védett Subovov nevű dombot a Valjevó Csacsak utvonall mentén csapataink rohammal beveszik. — Belgiumra kivetett hadisarcot végérvényesen 375 millió frankban állapítják meg a németek.

December 1.

Csapatok szerb háborúnak egy újabb fejezetét győzelmesen bevégezik. A Kolubara és a Ljig vonalán az egész szerb haderő vereséget szenved s visszavonul. Legújabb offenzívánk összesített eredménye: 19000 fogoly, 46 ágyú és 47 gépfegyver. — Törökök Szeuez csatornánál megverik az indiai csapatokat. Szeuez csatornánál az angolok helyzete nagyon kedvezőtlen.

December 2.

Belgrád elesik. Csapatok bevonulnak a szerb fővárosba. — Lodznál és Novoradomszknál ránk nézve kedvezően folynak a harcok. — Kárpátokban folyó harcok még nem nyertek befejezést. Zemplénmegye északi részén a még magyar földön tartózkodó oroszokat csapataink bekerítik.

December 3.

Csapatok Szerbiában elfoglalják Aranjelovácot. — Zemplénmegyébe betört ellenség teljes megverése s az ország területéről való kitzése sikeresen halad előre. — Lengyelországban már az egész fronton kifejűdött a küzdelem. — Török csapatok két helyen átkelnek a Szeuez csatornán. — Macedóniában a bolgárok között forradalom tört ki.

December 4.

Sárosmegye északi részébe egy erős orosz hadoszlop vonult be. Oroszok Ung-megyében nagy vereséget szenvednek. A harcok uzsoki szorosnál tovább folynak. — Németek Iser mentén döntőfutamásra készülnek az egyesült angol-francia-belga seregek ellen. A felső-elzsi harcok németek győzelmével végződtek. Az egész Felső-Elzsz ismét a németek birtokába jut.

A drágaság.

A Bars 49. számában a vezető helyen olvasom e cikket: A háború és a drágaság. Sok-sok megismerési való van a cikkben; de nagyon egyoldalú és van benne sok a tényeknek, a valóságoknak nem egészen megfelelő következtetés és vád is azok ellen, akik, ha nem is tisztára ártatlan anyagok, de mégsem egészen ők az okai a mai szörnyű drágaságnak, értem az östermelő parasztságot.

Talán csodálkoni fog az olvasó, ha azt írom, hogy a drágaságot a fizetéséből élő falusi intelligens elem inkább érsi, mint a városi. Pedig így van; mert falun a legszükségesebb élelmi cikkeket megvenni sem lehet, nincs kitől. A termelő nem tudja a biztos árakat, szalad vele tehát a városba, vagy várja a közvetítő kereskedőket, akik a lehetetlennél lehetetlenebb árakat ígérnek nekik s ezzel az eladó smegy is nagyon kifejlődött kapzsiságát még inkább fokozzák. Itt az igazi ok, ők, a közvetítő kereskedők okai a nagy drágaságnak!

Háború van s csak természetes, hogy a termelő drágábban adja terményeit, mint békés időben. A sok munkásszék elvonásával a nagyobb munkabérek mellett a termény előállítására a termelőnek is nagyobb kiadást okoz. És tehát természetes. Ezt a nagyobb kiadást a fogyasztónak kell megvennie, tehát annál drágábban adja terményeit. Hanemhát ez a nagyobb ár még nem okozná a mai elviselhetetlen árakat, ha nem állna a termelő és fogyasztó között a lelketlen spekuláns, a hirtelen meggazdagodás leküzdehellen vágyától sarkalt közvetítő kereskedő. Ez a hadseregostül járta a falut s nem is igen aludt, hanem az egyik a másikra licitált és megvett marhát, terményt, mindent, amit csak kaphatott. Ma is venne, de nem kap. Nem, mert a termelő paraszt — főleg a módosabb — kapzsiságát a leg lehetetlenebb fokig felosigazta. Az ma már semmi ártót nem adja terményeit, visszatartja és vár, azt hiszi, hogy beáll a végszükség, a korelet oly mérhetetlen nagy lesz, hogy ő még a mai árak dupláját is megkaphatja. Azt az embertáras vérén alapuló hirtelen meggazdagodást ő akarja bezsebelni, nem a közvetítő.

A paraszt tulajdonképpen nem tesz mást, mint hogy a spekuláns közvetítőt lefozta. A közvetítő kereskedelem össze akarta halmazni és magtáraiban visszatartani a felhalmozott terményeket, istállóiban a marhaállományt; a paraszt átlátva ravasz szándékát, meggátolta ezt azzal, hogy ő tartja vissza. Teheti, adóját az eddig eladott csekély termény árából kifizette, egyéb fizetési kötelezettségetől, adósságainak időhöz kötött törlesztésétől vagy lefizetésétől mentesíti őt a moratorium. Ő tehát várhat, nincs pénzre szüksége, nem veszthet semmit, csak igen-igen sokat nyerhet. És ez még inkább áll a földbirtokos uri osztályra nézve. De váhat-e a fogyasztó? Enni kell, a fogyasztó tehát nem kényserítheti a termelőt terményei eladására a nem vásárlással!

A mostani drágaságot tehát semmiféle társadalmi akcióval enyhíteni nem lehet. Ide törvény, drákói szigorú törvény, kormányrendelet kell, mely a lelketlen vampir-elemeket lehetetlenné teszi és utját vágja a gyors meggazdagodási vágytól ösztönzött kalózkodásnak. Ez a törvény, kormányrendelet alapítsa meg a legszükségesebb élelmi cikkek: a gabons, liszt, kenyér, burgonya, marha- és disznóhús, zsír, só és tej maximális árakat, de azonnal.

Takarékosság! De hát miben takarékoskodjunk? Hiszen a fogyasztók milliói nem kérnek mást, csak a legszükségesebb mindennapi kenyeret, hogy éhen ne haljanak. Hiszen éppen az a baj, hogy ez a mindennapi kenyér a legdrágább! Vagy talán a takarékoság alatt az értendő, hogy minden két napban csak egyszer együnk? Hát ha ez így folytatódik, még ez is bekövetkezhet. Azok pedig, akik az ugynevezett "drágább cikkek" évezetéről még ebben a rettenetes időben sem akarnak lemondani, ház azok szenvedjenek, maguk az okai bajjuknak. De az a csodálatos, hogy éppen ezek a "drágább cikkek" még éppen olcsóbbak ma, mint a bőség és békés jólét idejében voltak.

Csak egyet említek, pl. a baromfi. A sovány liba ára még egy-két év előtt 5 korona volt, ma a hízott libáért sem adnak többet ott a mi vidékünkön 4 kor. 80 fillérnél. És miért? Hát azért, mert a fogyasztó, kiknek legnagyobb részdét éppen a közvetítő kereskedők tessik, ösztöretartanak és többet nem adnak érte, mondjuk: "takarékoskodnak." Ilyenben igenis takarékoskodjunk, de a kenyérrel, krumplival már nem lehet, az mindennap kell.

Rettenetes időket élünk, sok-sok visszaélést, lelketlenséget láttunk és megjegyeztünk magunknak. Most azonban nincs ideje ezek közlésének, mert mindyájunknak tettvéri szeretetben kell egyesülnünk, egymást támogatnunk, hogy a közös szenvedést könnyebben elviselhessük. Isten remeke, az ember sziv a legfűlésegebb erényeket rejti magában, de benne lehet a legundokabb emberi önzés is. Ezt az önzést tépjük ki szívbükből és Isten akarata szerint éljünk önsetlen testvéri szeretetben, ha kell haljunk meg.

Kántor István.

Mennyi lesz a hadiadó?

A pénzügyminiszter szerdán törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, mely az ország nagyobb jövedelemmel rendelkező polgárainak adóerejét veszi majd igénybe és arra fog szolgálni, hogy *üzemeltetői előirányzott új adóbevételéből* a kormány a háború pusztításai által előidézett sok nyomorúságot enyhíthesse.

Az új hadiadó, progresszíven emelkedő, százalékos jövedelmi adó, melynek a sokat emlegetett és végrehajtásra nem került Wekerle-féle adótörvény szolgálatul. Bizonyos változtatásokkal ezt használta föl a Teleszky-féle javaslat.

Mint már jeleztük, az új adó *egyszermindenkorra és csak az 1915. évre szóló érvényre* lép majd életbe. *Terhel pedig mindenkit, akinek 1914. évben bármi címen legalább 20.000 korona, vagy ennél nagyobb jövedelme volt.* Kivételnek az adózás kötelezettsége alól a törvényhatóságok, városok, községek, jövedelmességi intézmények, részvénytársaságok és szövetkezetek.

Az adóalapot, tehát az 1914. évi jövedelmet, első sorban az adózásra kötelezettek bevallásából, valamint az adóösszeirő bizottságok munkálataiból és a még rendelkezésre álló más adatok felhasználásával állapítják meg a pénzügyi hatóságok. Aki a kitzendő záros határidő alatt nem szolgáltatja be adóvallomását, az a kirovandó adónak további öt százalékat tartozik büntetés címé megfizetni. Aki pedig a pénzügyi hatóságok külön fölszólítására sem nyilatkozik, a megállapítandó adójának 10—25%-át köteles büntetésül leróni. Ezenkívül elveszti azt a jogát, hogy 1914. évi jövedelméből az ez évben tényleg fizetett álmami adók összegét levonhassa. Az adó alapjául egyébként csak a tényleges tiszta jövedelem szolgál.

Az adó megállapítása most már ugy történik, hogy az adóösszeirő bizottságok al megállapított jövedelem összegét *progresszív adókulcs* alá veszik. Az adókulcs 20.000 koronánál 3.65%, mely *fokozatosan emelkedik* egész 5%-ig. Ezt 120.000 korona jövedelemmel éri el. Innét kezdve nem változik, hanem megmarad öt százaléknak az adókulcs.

Áttekintés végett nagy vonásokban itt közöljük, hogy 20.000 koronától kezdve 120 000 koronáig hogyan emelkedik és mennyi lesz a hadiadó.

20.000-tól	22 000 K-ig	a hadiadó	összege	K.
30 000-tól	32 000	"	"	1180
40.000-tól	44 000	"	"	1720
60.000-tól	64 000	"	"	2720
76.000-tól	80 000	"	"	3520
92.000-tól	96.000	"	"	4470
109.000-tól	104.000	"	"	4970
112 000-tól	116 000	"	"	5740
116.000-tól	120.000	"	"	6000

A 120.000 koronát meghaladó jövedelmek után az 5%-ot ugy számítják ki, hogy ötezer koronánként emelkedik a skála és minden megkezdett 5000 korona teljes ötezer koronának számít. Tehát 126.000 korona jövedelem után már 130.000 koronának öt százaléka fizetendő hadiadó címén.

Megjegyzendő, hogy a hadiadó céljából összeírt jövedelem után sem állami, sem köz-ségi, vagy pótdadót nem lehet kiszabni és hogy a **jövedelem megállapítására összegyűjtött adatokat a pénzügyi hatóságok az érvényben maradó harmadosztályú kereseti adó kiszabásánál sem 1915-ben, sem később nem vehetik igénybe.** Ezt a törvényt kifejezetten megtiltja. A törvénynek ez a tilalma bizonyára megnyugtatásul fog szolgálni jövőre nézve és egyuttal ösztönzőül, hogy mindenki bátran vallja be tényleges jövedelmét hadiadójának megállapíthatása végett.

A maximális árak.

A hivatalos lap november hó 30-án közölte a kormány rendeletét a búzáért, rozsért, árpáért és tengeriért, ugyancsak az ezekből előállított lisztért, valamint a burgonya és rizszisztert követelhető legmagasabb árak megállapításáról.

A rendelet szerint a maximális árak járásonként és városokként akként állapítandók meg, hogy búzánál és rozsnál az 1914. évi október hó utolsó két hetében az illető vidéken elért átlagos vételára határozandó meg. Árpánál az 1914. évi november hó első két hetében, tengerinél pedig ugyancsak ebben az időben elért árak veendő alapul. A búzaliszt ára 67,5 százalékkal lehet magasabb, mint a búzáé az illető területen megállapított maximális ára.

A búzából előállított *fűzöliszt*-nél ez az ár 57,5 százalékkal, a *kenyérliszt*-nél 17,4 százalékkal, a búzából előállított *sima őrlésű liszt*-nél 22 százalékkal, a *rozsliszt*-nél 35,3 százalékkal, az *árpaliszt*-nél 57,5 százalékkal, a *tengeriliszt*-nél pedig 45 százalékkal lehet magasabb, mint a megfelelő nyersanyagok az illető területen megállapított maximális ára. Az árat minden gabonaműre és liszt-fajtára *métermérsékent, száék nélkül*, az átvétel helyén és készpénzértel mellett történő eladás esetére kell érteni. A maximális ár magában foglalja a rakodóállomáshoz való szállítási költséget is.

Ha az említett időpontokban az illető vidéken rendkívüli körülmények voltak, pl. nagyrányú katonai elszállásolás, forgalmi akadály, stb., akkor a nyert átlagártól eltérően hivételes ár állapítható meg.

A legmagasabb árak megállapítása végett *ármegállapító bizottságot* kell megalakítani, amelynek tagjai a vármegyékben a főispánnak, vagy helyettesének elnöklété alatt az alispán, a járási főszolgabírók és a rendezett tanácsú városok polgármesterei, vagy helyettesei; a törvényhatósági jogjai felruházott városokban a főispánnak, vagy helyettesének elnöklété alatt a városi tanács tagjai; Budapest székesfővárosban, valamint Fiume városban és kerületében a tanács tagjai.

A legmagasabb árak megállapításánál meg kell halgatni az illető területek gazdasági érdekteljesítőit is. A megállapított árakat megfelelő módon nyilvánosságra kell hozni. Az ármegállapító bizottság határozata ellen a kereskedelmi miniszterhez lehet *felbírni*. A kereskedelmi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértéssel a *bizottságok határozatát megváltoztathatja*, és hivatalból is elrendelhet árvátozást, ha a megállapított árak helytelensége bármikor is bármilyen módon kitűnik.

A rendelet 1914. december hó 10-ik napján lép életbe. Ezen a napon tut búzát, rozst, árpát, tengerit és az ezekből előállított lisztet a megállapított legmagasabb árnál drágábban árúsítani tilos. Aki a tilalmat megszegi, kihágást követ el és 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Az eljárás a közigazgatási hatóságoknak mint rendőri büntető bíróságoknak, Budapestben pedig az államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

A kicsinyben való e'adsnál az eladó csak olyan árakat számíthat, amelyek a megállapított legmagasabb áraknál *nem aránytalanul magasabbak*. Aki ez ellen a rendelkezés ellen vét, az a már augusztus 5-ikén kiadott 5600. számú belügyminiszeri rendelet értelmében fog büntetettetni.

Különfelek.

— **A maximális árak megállapítása** iránt már vármegyénkben is megtörténtek a szükséges intézkedések. Keltz Gyula főispán elnöklété alatt megalakult az ármegállapító bizottság, amely bekerete a városoktól és községektől a munkálatok irányítására vonatkozó adatokat. Ezek alapján fogja a bizottság megállapítani a maximális árakat, amelyek a kormány rendelete értelmében e hó 10-én, csütörtökön, lépnek életbe.

— **Gyászhir.** Szép és sok reményre jogosító életet oltott ki a kirelhetetlen halál, midőn Révay Gyula bárót, az általánosan tisztelt fiatal főurat rövid szenvedés után, 26 éves korában, nov. hó 23-án övének nagy fájdalomára kiragadta az élek sorából. A mélyseges gyászba borult család, amely iránt a legszeisebb főrben ösinte részvét nyilvánul, — a következő gyászjelentésben tudatja a fiatal főur elhunytát: „Szaklabinai és blatniczai özvegy báró Révay Gyuláné szül. ungerschützi Berchot Rt Róza grófné, csillagkeresztes és palotahölgy ügy saját, mint gyermekei báró Révay László cs. és kir. kamarás és neje Pittel Louise báróné, gróf Forgách Károlyné szül. Révay Margit báróné és férje Forgách Károly cs. és kir. kamarás, huszárhadnagy, továbbá Révay Helén báróné nevében mélyen megtört szívvel jelenti, hogy felejthetetlen szeretett fia, illetve testvérük és sógoruk szaklabinai és blatniczai rövai báró Révay Gyula Turóc vármegye örökös grófja és főispánja, a magyar szent korona országai vöröskereszt-egyletének megbizottja, nagybirtokos életének delén, 26 éves korában, a halotti szentégek ajtatos felvételével, rövid szenvedés után 1914. évi november hó 23-án délután fél 2 órakor jobblétre ssenderült. A megboldogult földi maradványai folyó hó 25-én délután 3 órakor fogtak Neczpálon bessenléteteni és Kisselemczre szállítván, ott folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor a családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. Az egészte ő szentéise áldozatok folyó hó 27-én 9 órakor fogtak Neczpálon, Kisselemczben, valamint az összes kegyúri templomokban az Urnak bemutatni. Neczpál, 1914. évi november hó 23-án. Az örök világság fenyeskedjek neki!”

— **A tanítóképző önkéntes növénydekének búcsúja.** Lapunk mult számában közöltük a tanítóképző önkéntesének hazafias búcsúját írásban. A valóságban meg is történt a távozás november 30-án. Már kora reggel levonultak az intézet növendékei a tanári kar vezetése mellett két zászló alatt a rk. plebánia-templomba. Az itthonmaradtak zászlaját Kabát Béla IV. é. t. j., a hazafias lévai igralmas nővérek zárdájából adományozott harci zászlót pedig Prikrill Gyula IV. é. t. j., önkéntes tartotta. A zászló megáldását az intézet rk. hit-tanára, Porubszky Géza dr. végezte, aki buzdító szavaiban azt kívánta, hogy az a zászló, mely most a történeti idők és a hazafias jele, legyen a küzdők kezében a szeplőtelen becsület és törhetetlen bátorság hordozója. — A zászló megáldása után a tanítóképzőben az intézet nagyérdemű igazgatója, Köveskúti Jenő, búcsúzott el meleg, atyai, hazafias szívvel a katoná-növendékektől, aki ezen hazafias esemény emlékét megörökítette nemcsak szívében, hanem az intézet hivatalos évkönyvében is. Az új önkénteseket a tanári kar az itthonmaradt ifjúsággal együtt kikísérte az állomásra, ahonnan délelőtt a 9 órai vonattal jó kedvben indultak első állomásukra, Nyitrára, hogy onnan a kiképzés után menjenek oda, ahol szükség lesz: szívet, vért és életet áldozni a hazáért.

— **Királyi kitüntetések.** A király elrendelte, hogy kochanóczy Kochanovszky Ede, nyitrai 14. honvédegylovezredbeli századosnak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért a legfelső dicősrő elismerés tudtul adassék. — A király Szilágyi István kassai 9. honvédegylovezredbeli századosnak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül a hadidiszitvényes 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

— **Gyászhir.** Mely megilletődéssel közöljük a következő gyászjelentést: A Besztercebányai Kereskedelmi és Iparkamara mély fájdalommal jelenti, hogy nagyérdemű elnöke Szepesszombati Flittner Károly 1914. évi november hó 30-án elhunyt. A kamara első megalakulása óta, közel 25 éven át a legnagyobb odaadással és tudással vezette a kamara ügyeit. A kerület kereskedelmi és ipari érdekeinek hű gondozója, gazdasági életünknek vezető munkása volt. Emlékét hirdetni fogják a férfias tetteirelvel megteremtett és felvirágoztatott intézmények. Soha el nem múltó hálánk és kegyeletünk örzi meg első elnökünk és vezérünk nemes emlékezetét. A megboldogult tetemét f. e. december hó 2-án délután 3 órakor kisérjük ki örök nyugvóhelyére. Besztercebánya, 1914. december 1. A Kereskedelmi és Iparkamara.

— **A vármegyei tisztviselők mandátumának meghosszabbítása.** A képviselőházban nov. hó 30-án hozott határozat értelmében, a kormány által benyújtott törvényjavaslat alapján, tekintettel a haborus viszonyokra, — a vármegyei tisztviselők mandátumát 1916. év végéig meghosszabbították.

— **Esküvők** Gladits Pál honvédfőhadnagy december hó 3-án tartotta esküvőjét özv. Baluch Árpádné urasszonnyal. — Récz Lajos alóváradai ref. tanító e hó 2-án vezette oltárhoz Kiskálnán Galambos Ilonkát. — Tartós boldogság és megelégedés kísérje frigyüket.

Leveleinkre hadisegély bélyeget ragasszunk.

— **Gyászhir.** Varannay Lajos ujbarsai ref. lelkész, a barsai ref. egyházmegye lelkipásztorainak nezsora, mint részvétellel értesülünk, f. hó 2-án, életének 73. évében hosszas szenvedés után elhunyt. A boldogult a lévai kiterjedt Varannay-családból származott s Léva városához mindig nagy szeretettel ragaszkodott s a lévai ref. gyülekezetnek mindig támogatója s jóbarátja volt. Jölektü, nyugtudományú, képeett pap volt, nagy tekintélynek örvendett paptársai között; egymásután választották meg az egyházi tisztségekre. Lelkészszegeyesül elnök, a barsai egyházmegye és a danántuli ref. egyházkerület tanácsbiraja volt. Hivatalait nagy buszóságossággal viselte, hívei atyjukként tisztelték, a községbeli más felekezetűek is szerették egyenes jölektü modoráért. — Halálát neje özv. Varannay Lajosné Jádi Ilona, gyermekei: Bajkay Zsigmond nagyodi lelkész neje Varannay Irén és Varannay Ilona gyászolják. Haláláról a vezetése alatt állott ujbarsai, marosfalvai és kiskossalmlyi ref. egyházokörségek külön gyászjelentésben emlékeztek meg. Holttestét e hó 4-én helyezték örök nyugalomra paptársainak, családjának, nagy számú rokonságának, híveinek és jóbarátainak részvétele mellett az ujbarsai temetőben. Áldás emlékére.

— **Az újabb moratórium.** A hivatalos lapnak mult hétfői száma közölte a rendeletet az újabb moratóriumról. Az új rendelet, amely december 1-én lépett életbe, ismét megszorítja az érvényben levő rendelkezéseket és az adóssokra az eddiginél sok tekintetben lényegesebb kötelezettségeket hárít. Az új rendelet a moratórium időtartamát 1915. január hó 31-ig meghosszabbítja. November 30-ika után 1915. január 31-ig bezárólag lejárt pénztartozások teljesítésére nézve, amelyek 1914. évi aug. hó első napja előtt kiállított váltón, kereskedelmi utalványon, közraktári jegyen, csekken, vagy általában olyan kereskedelmi ügyletlen vagy más magánjogi címen alapulnak, amely 1914. augusztus 1. előtt keletkezett, a lejáratról számított két hónapi halasztás engedtetik. Oly tartozások tekintetében, amelyek után kikötés alapján vagy törvényről fogva kamat jár, a kamatot a halasztás idejére is lehet számítani. Nem kamatozó tartozás után a törvényes kamat számítható.

— **Halálozás.** Esztergomból érkezett gyászjelentés tudatja velünk a leverő hírt, hogy ott *Thurbózy* Lőrinc, Léva városának ny. állatorvosa november hó 30-án reggel 8 órakor, rövid és kínos szenvedés után, tevékeny életének 68. évében elhunyt. A megboldogultnak hűlt tetemét az esztergomi belvárosi temetőkapornában történt beszentelés után Lévára szállították és itt f. hó 3-án, délután 3 órakor a város közönségének nagy részvéte mellett a családi sírboltban helyezték nyugalmra. Halálát mélyen sujtott családjalval és rokonságával együtt jó barátai és ismerősei is őszintén tájálják.

— **Lelkészválasztás.** Nagysallóban *Birtha* József egyházmegyei és dr. *Kersék* János világi tanácsbírók — mint eperei kiküldöttek vezetése mellett e hó 1-én volt a ret. lelkész választása, amelyen a gyülekezeti tagok teljes egyetértéssel *Juhász* Pál tassi lelkészt egyhangulag választották meg papjuknak, aki — ha a választás ellen nem történik felebbezés, — újév után foglalja el állását.

— **Hogyan kell küldeni a katonának a karácsonyi csomagot.** A hadügyminisztérium sajtóirodája a karácsonyi postacsomagok küldését illetően a következőket teszi közzhírré: A hadvezetőség dacára minden esetleges nehézségnek, amely a tábori csomagok kézbesítésével jár, elhárította, hogy december 5. és december 16. közötti időben az összes csapatok számára engedélyezi a csomagküldést, a következő megszorításokkal: Csomagoznak az öt kilogrammnyi súlyt és a hatvan centiméternyi terjedelmet (minden irányban) nem szabad meghaladni. A csomagoknak ruhaneműeken kívül romlásnak ki nem tett ételneműeket is szabad tartalmazniuk, például fűtőolajt, szárazkolbászokat, szalámit, sajtot, kétszersültet, cakest, csokoládét, teát, konzervet. Cigaretta és szivarok is küldhetők. A csomagokat az időjárásnak ellenállóan kell elkészíteni, leginkább viaszszalombá, vishatban szövetbe kell göngyölni, vagy ládában helyezni. A címet magára a göngyölegre kell szembetűnően ráírni és benn a csomagban is el kell helyezni egy címmel ellátott papírlapot. Értéktárgyak küldése mellőzendő. Ha a csomag netán elvesz, azért felelősségre senki sem vonható. Egy ilyen ötkilogrammos csomag küldési díja hatvan fillér, amelyet bélyegeken kell leróni. A nem kézbesíthető csomagokat nem juttatják vissza a feladónak, hanem azok tartalmát a legénység között osztják szét.

— **Esküvők.** Ifj. *Hets* Ödön, kir. törvényszéki bíró, tartalékos honvédhuszár-főhadnagy nov. hó 12-én hadbavonulása előtt tartotta esküvőjét *Németh* Irmával. — *Görgői Bartók* Ernő magy. kir. erdőmérnök Budapest, nov. hó 27-én a kálvin-téri ref. templomban házasságot kötött csömöri *Zay* Ella grófnővel, csömöri *Zay* Imre gróf és egykori nje *Heckel* *Bárdi* Gabriella — jelenleg férjezett uzoni *Béldi* Ákos grófné kedves leányával. — Allandó és boldog meglégedés kísérje frigyüket.

— **Sebesülés következtében halt meg.** *Hoffmann* Pál az oszlányi járás szolgabírája, *Hoffmann* Árpád lévai kir. járásbíró öccse, az északi harctéren súlyos sebet kapott. A nehéz sebesülést az egyik bécsi kórházba szállították, ahol a szép jövőjű fiatal szolgabíró — mint a legmélyebb részvétellel értesülünk — e hó 1-én meghalt.

— **Vallásos estély.** A lévai ref. egyház 1914. november 29-én, este 6 órakor, a ref. iskola nagytermében tartotta második vallásos estélyét, mely a gyülekezet énekével és *Fazekas* Lajos, s. lelkész imádkozásával vette kezdetét. Ezután példátadó nagy magyar asszonyokról írt szellemes értekezést olvasta fel *Csekey* Aranka tanítóné. Ezt követte a ref. leánygyűlés szép karéneke, majd *Forgách* Endréné az első advent című költeményét szavalta: *Tolnay* Margit mély érzéssel. A gyülekezet éneke után egy kisebb párbeszédet adott elő *Fatay* Ilonka és *Osvald* Gizella jól összetanulva. Végül bibliai magyarázatot tartott és imádkozott *Birtha* József lelkész.

— **Adomány a sebesült katonáknak.** A Léván már évek hosszú sora óta fennálló „Kert” nevű kuglisó és asztaltársaság dr. *Rohonyi* Gyula elhunyt alkalmából

koszorúmegváltás címén a városunkban levő sebesült katonák karácsonyi ajándékainak beszerzésére 52 koronát küldött lapunk szerkesztőségéhez. A társaságnak jó elkü adományát — a sebesült vitézek halás küszönetének nyilvánítása mellett — rendeltetési helyére juttattuk.

— **Tea-est Nagysallóban.** A nagysallói Társaság helyiségében múlt szombaton, november 28-án bájos ifjú lányok terítették dús asztal egy sikerült, kedves tea-estélyre, melynek jóvedelmét, 150 koronát katonáink karácsonyfájára szánták. A követésmegelőtő szép eszme *Konta* Juliska óvóné érdeme s azé a kedves leánysergé, mely az asztalt közadakozásból megtérítette. Az est műsorral kezdődött. Volt ének, szavaltat felolvasás. Gyönyörű imát mondott *Nyitrai* Zoltán s. lelkész s kedves, hangulatos nótákat énekeltek: *Toth* Ilonka és *Kucsa* Endre. A műsorban szerepeltek még: *Kolek* Margitka, *Guttmann* Aranka és *Vasváry* Magduka. A műsor is, a tea is kitünően sikerült.

— **Elesett a harctéren.** Öszinte fájdalommal közöljük a szomorú hírt, hogy királyfalvi *Kraft* Dezső dr., m. kir. népfőlközelő-hadnagy, Barsvármegye árvassebének tb. ülnöke munkás életének 36-ik, boldog házasságának 7. évében, november hó 16-án, az orosz harctéren huszájért vívott küzdelemben hősi halált halt.

— **Az osztrak-magyar hadsereg kitüntetett hőseinek megtszítése.** Ausztria-Magyarország hőseinek, akik szeretett hazáknak dicsőségéért és jólétéért küzdve, dicső tettek által a legmagasabb hadurak elismerését vívták ki, kell, hogy örök időkre szóló irodalmi emléket állítsunk. E célt szolgáljuk azzal, hogy egy „1914” címet viselő emlékműben gyűjtjük össze a kitüntetett hősök arcképeit és hadi tetteit, melyekkel magukat kitüntető re érdemessé tették; tartalmazni fog ezenkívül ütközteloirásokat és jelesebb művészeinktől csataképeket és rajzokat. Ezzel nemcsak hadseregünk egyes kimagasló hőseivel szemben óhajtuk mélyen érzett hálánkat leróni, hanem oroszai bátorással küzdő egész haderőnkkel szemben. Hősünk e szóban forgó emlékművét — melyet Magyarország minden nyilvános könyv- és levéltára meg fog kapni — és amelynek kiadásából befolyó jóvedelem a harcmezőn hősi halált haltak özvegyeit és árvaít ellátó és a hadügyminisztérium felügyelete alatt álló hadsegélyző hivatal javára fordítatik — egy bizottság adja ki, melynek élén lovag *Krobatin* Sándor hadügyminiszter áll. Ez utoa hívjuk fel tehát a harctéren lévő, nemkülönben a megsebesült és elesett osztrak-magyar tiszteknek, altiszteknek és közkatónáknak hozzátartozóit, hogy azoknak az arcképeit, akik kiváló szolgálatukért a legmagasabb kitüntetésben részesültek (beleértve a vaskeresztet is), mielőbb küldjék be az alábbi címre. Irják a kép hátlapjára olvashatóan a kitüntetettnek vezeték- és keresztnévét, katonai rangját és az ezrednek pontos megjelölését. Amennyiben az újságok leírták annak idején a hőstettet, mellyel az illető a kitüntetést érdemelte és elnyerte, úgy ez is melléklendő. Az arckép beküldhető akkor is, ha az illető polgári ruhában ábrázolja. A kép és a re vonatkozó adatok közlése teljesen díjtalan és ingyen kapják meg — mint emléket — hőseink vagy hozzátartozói a műnek ama részét, mely reájuk vonatkozik. A küldemények — melyeken a küldő neve és címe pontosan fel tüntetendő — kizárólag a következő címre keretnek: Verwaltung des Werkes „1914”, Wien, I, Seitzergasse 6.

— **Uj tanító.** A garamkői ref. gyülekezet *Dóka* Sándor alófogyvernek tanítót választotta meg a nyugdíjazás folytán megüresedett preorans tanítói állásra.

— **Készítsünk hősapkat.** Az Országos Magyar Házipari Szövetség azt adja hírt a közönségnek, hogy a hősapka helyett, mivel a célunk meg nem felel, a katonák számára inkább orosz básiokokat kell küldeni, amelyeket ez a szövetség árusít. Miután ez a hirdetés a közönség megtévesztésére és ezzel az olyaanyira fon-

tos hősapka-mogalomnak csökkentésére alkalmas, az országos hadsegélyző-bizottság figyelemzeteri a közönséget, hogy ettől a közleménytől távol áll és hogy ez a közlemény egészen tévesen itéli meg a hősapka hasznosságát. Éppen ezért a bizottság esennel újból felkéri a közönséget, hogy továbbra is az eddigi lelkesedéssel foglalkozzék a hősapkakészítéssel, mert a hadseregnek állandóan nagy mennyiségben van szüksége erre a fontos és hasznos téli ruházatra.

— **Névmagyarosítás.** *Fischer* Viktor lévai születésű budapesti kereskedő vakt, valamint *Miklós*, *Menyhért* és *Zsófia* nevű kiskorú gyermekeinek családi nevét a belügyminiszter engedélyével *Farkasházi*-ra magyarosította.

— **A vármegyei és városi alkalmazottak vasuti kedvezménye.** A Magyar Államvasutak igazgatóságától kapott értesülés szerint az állami, a vármegyei és a törvényhatósági joggal felruházott városi alkalmazottak igényjogsult családtagjai részére az 1915. évre szóló arcképes igazolványok alapján tálaru monetjegyek a m. kir. államvasutak személypénztárainál már folyó évi dec. hó 1-től kezdve válthatók. E rendelkezésnek az a célja, hogy azok az igényjogsult alkalmazottak, kik az arcképes igazolványt családtagjaik részére kiváltották, az egyes utazásra szóló igazolványok megszerzésének terhétől már a folyó évre is mentesüljenek.

— **A nem állami tanítók államsegélye.** A fizetéskétségzítést okozó községi és felekezeti tanítók és tanítónők ez uton is felhívattak, hogy az 1915. évi január hóra esedékes államsegélyről szóló, keλλον bélyegelt és az illetékes iskolaszéki elnökök által láttamozott nyugtatványokat a kir. tanfelügyelőséghez legkésőbb december hó 15-ig terjessék be. Ezen nyugtatványokat az eddigi gyakorlatól eltérően együttes kimutatás kíséretében teszi át a kir. tanfelügyelőség az illetékes adóhivatalhoz, hogy a fizetést minden tanító és tanítóné a maga idejében posta úján megkaphasson.

— **Ötvenfiléres váltópénz.** A wieni pénzügyi körökben erősen tartja magát az a hír, hogy az osztrak és magyar kormány legközelebb 50 filéres váltópénzt fog forgalomba hozni, mert mint lépten-nyomon tapasztaljuk, az utóbbi időben nagy hiány mutatkozik apró pénzben.

— **Mozí.** A lévai mosi mai érdekesen összeállított műsorából kiemelkedik a *Szerelmekedés* című 4 felvonásos dráma, mely két szerelem utain botorkáló ifjú szentimentális történetét rajzolja megkapó jelenetekben. Ezen kívül két humoros felvétel: *Kázmér fél a vesztettségől*, *Poldor* és *Gioconda* fogják szórakoztatni a közönséget. Igen szép a Westminsteri ebkiállítás, melyet szintén a mai műsorban fognak bemutatni. A jövő héten folytatni fogják a harctérről felvett képek bemutatását. Délután 4 órakor diákelőadás.

Közönség köréből.

Ujabb adományok a vöröskereszt-egylet céljaira.

Lakner Lászlóné 32 darab kidolgozott ezüstnyúl-prém, 10 darab ing. *Szelizi* *uradalom* erdőhivatala 30 darab nyúl. *Taubingerek* 200 darab nyúl. Dr. *Dudich* Endréné utján *Nagysalló- és Kíssalló* 1 pár kacsa, 33 darab csirke, 164 darab tojás. *Dódek* Endre plébános utján *Barsnémetiből* 50 darab lepedő, 50 darab törülköző, 8 pár alsó fehérruha, 9 darab vánkos. *Nagysároi* róm. kath. iskolai növendékek *Kostyál* János jegyző utján 14 darab hősapka. *Nyúlvolgyi gazdaságból* 1 láda alma, *Juhász* Jenő gyűjtése *Kisóváról* 100 korona. Dr. *Steiner* *Oszkar* ügyvédi irodája 10 korona. *Streicher* *József* 40 korona. *Svarba* *Dániel* 5 korona, 6 darab alsónadrág fehér, 3 darab alsó meleg trikó, 1 trikó ing, 2 tucat zsebkendő, 12 pár harisnya vegyes, 12 pár kapca, 6 darab haskötő, 2 darab hősapka, 1 pár térdmelegítő. *Weisz* *Kálmán*étól 4 pár kapca, 1 doboz tégés.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1914. évi nov. hó 29-től 1914. évi dec. hó 6-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Klement Vilmos Szlusni K	leány	Vilma
Sági Margit	leány	Rozália
Pákozdi Lajos Miskala Mária	leány	Iлона
Pick Sándor Herczföld Zs.	fiú	István
Juhász László Danis E.	leány	Gizella
Pintér István Sinkovics M.	leány	Iren Mária
Teg'of Mária	fiú	József
Kaszás Mária (özv.)	leány	halv. született

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallás
Gladitsch P. özv. Balbach Á.-né	r. kath.

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Kohn Manó	86 éves	Hörghurut
Fuchs Sándor	3 éves	Vörheny
Stanyovszky Irén	11 éves	Vörheny

Szerkesztői üzenetek.

P. J. Nyitrai németi A beküldött tábori levelező lapok tartalmát nem közölhetjük, mert nem közérdekű.

Lévai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 39 kor. — fillértől
40 kor. — fill. Kétszeres 30 kor. — fill. 32
kor. — fill. Rossz 34 kor. — fill. 34 kor.
40 fill. Arpa 26 kor. — fill. 27 kor. — fill.
Zab 22 kor. — fill. 24 kor. — fill. Kukorica
20 kor. — fill. 22 kor. — fill. —
Lencse 60 kor. — fill. 60 kor. 40 fill. —
Bab 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. —
Köles — kor — fill. — kor. — fill.

KÖNYVEK

izléses és tartós bekötését elvállalja
Nyitrai és Társa r. t., Léván.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom
céljára épült házamban nagy választéku
állandó gépkiallítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és
Schrantz gőzcséplő lészletek, eredeti Melichár-féle
vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök,
valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek.
Világhírű RAPID lánczoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése
és felállítása jutányos árakban.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Léva

Gallérokat vasal

Szepessy-utca

Legjobb bevásárlási forrás!

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatár- és vasnagykerekesedése

Alapított 1881.

L É V Á N.

Telefon szám 14.

Mindennemű fűszer- és csemegeárak — Naponta friss
felvágottak és prágai sonka. — Elismert legjobb
minőségű kávék. — Legfinomabb teák és rumok.

Teasütemény, csemegebor, likőr, cognac, pezsgő, déligyü-
möcs, dessert cukorka.

Magyar gyártmányu folytonéző kályhák, fa- és széntartók, kályhaellenzők
(paravánok), takaréktűzhelyek, szesz-, szén- villamos vasalók, szesz és
villamos gyorsforralók, kávé és teafőzők, húsvágógépek konyhamérlegek,
valamint Varrógépek stb. állandó nagy raktára.

Gyári raktárt tartunk

tiszta aluminium és valódi nikkell főzőedényekből
modern háztartási s konyhafelszerelési cikkekből.

Császárfürdő. Budapest. Nyári és téli gyógyhely a magyar irtalmassrend tulajdona. Elsőrangú Kénes hévízü gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők: hőlég-, szénsavas- és villamosvízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen ivó-kúra és légzőszervek hurutos eseteiben a testi pangásoknál 200 kénye mes lakószoba. Szolid kezelés, jutányos árak: Gyógy és zenedij nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **Az igazgatóság**

Esti KORCSOLYÁZÁS
kivilágítás mellett.

Számos látogatást kér **MÉSZÁROS LAJOS** a jéppálya bérloje. ..

== Kölcsonkönyvtár ==
NYITRAI és TÁRSA R. T.
könyvkereskedésében **LÉVAN.**
Előfizetés bármely nap kezdhető.

Szíves tudomására adom az igen tisztelt vevőközönségnek hogy üzletemben az előnyösen ismert

Occasio eladás
mint minden évben ez idén is olyó évi **december hó 1.-én** vette kezdetét.

Eladásra kerülnek: fekete és színes selyemszövetek 3-féle árban, különféle ruhaszövetek, batisztok és ruhavásznak. —

Blumenthál Jónás
uri és női divatüzlet **Lévan.**

Koksz és szén
szükségletét kérem nálam rendelni.

Szalón szén m/m 3-80 koksz
4-80 fillér házhoz szállítva

SPITZ ARMIN
szállító

Honvéd-utca 8. (saját ház.)

HARCZTÉRI TÉRKÉPEK

kaphatók:

NYITRAI és TÁRSA r. t.
könyvkereskedésében
== **LÉVAN.** ==

Ma moziba
megyünk!

Az **APOLLO** mozgószínház
— műsora érdekes. —

FOGORVOS

Med. Univ.

Dr. KALINOVSKY

speciálista fog- és szájbeteggek részére.

Budapestről **Lévára** a napokban megérkezik és a Központi Lang szállodában folyó évi december hó 6.-án (vasárnap) megkezdni működését.

Készít amerikai műfogakat a legmodernebb kivitelben, fogsorokat szájpadlással és szájpadlás nélkül, arany és platina hidmunkát, arany és platina koronákat

— a gyökerek eltávolítása nélkül. —

Arany platina csatt (Stift) fogakat, kaucsuk és celluloid fogsorokat amerikai légnymással, rúgókkal vagy aranykapcsokkal.

Arany, platina, aranyamalgam, ezüst, porcellán, email, opál és cement fogtöméseket (Plombák.)

Fog- és fogtőhuzás, valamint fogtisztítás a legújabb módszer szerint, érzéktelenítéssel teljesen fájdalom nélkül

Törött, rossz, használhatatlan fogsorok javítása és ujjáátolgozása.

Szolid, mérsékelt árak! Munkámért jótállást vállalok.

Rendel egész napon át, (vasár és ünnepnap is.)

Szép és jó munkámért nagy aranyéremmel és érdemkeresztel kitüntetve.

Allandó műterem:

Budapest, VII., Rákóczi-ut 62. I. emelet.

GROTTE VILMOS

divatáruházának

karácsonyi vásárja

december 6-án vette kezdetét.